

Bilişsel Alan Taksonomisi

Dr. Seher Yalçın

Dr. Seher Yalçın 10.4.2018

Bu slaytlar, Durmuş Ali Özçelik'in çevirdiği «Öğrenme Öğretim ve Değerlendirme İle İlgili Bir Sınıflama» başlıklı kitaptan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Bilişsel Alan Taksonomisi

- Eğitim hedefleri taksonomisi, eğitimin hedeflerini sınıflandırmak için kullanışlı bir sınıflama sistemidir.
- Taksonomi tablosu sayesinde hedefler daha iyi analiz edilebilmekte ve bu hedefleri, eğitsel etkinlikler ve durum belirlemelerle uyumlu hale getirmeye yardımcı olmaktadır. Ayrıca, hedeflerin analiz edilmesiyle birlikte öğretimde kaçan fırsatları da göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Orijinal Taksonomi'nin Yapısı

Dr. Selim Yalçın 10.4.2018

1.0 Bilgi

1. 1.0 Belirli bir alana özgü bilgiler

1.1.1 Terimler (kavramlar) bilgisi

1.1.2 Olgular bilgisi

1.2.0 Belirgin bir alanla ilgili bilgilerle uğraşma araçları ve yolları bilgisi

1.2.1 Alışılar bilgisi

1.2.2 Yönelimler ve aşamalı diziler bilgisi

1.2.3 Sınıflamalar ve kategoriler bilgisi

1.2.4 Ölçütler bilgisi

1.2.5 Yöntem bilgisi

1.3.0 Bir Alandaki Evrenseller ve Soyutlamalar Bilgisi

1.3.1 İlke ve genellemeler bilgisi

1.3.2 Kuram ve yapılar bilgisi

Orijinal Taksonomi'nin Yapısı

2.0 Kavrama

2.1 Çevirme

2.2 Yorumlama

2.3 Yordama

3.0 Uygulama

4.0 Analiz

4.1 Öğelerin Analizi

4.2 İlişkilerin Analizi

4.3 Örgütlenme ilkelerinin Analizi

Orijinal Taksonomi'nin Yapısı

5.0 Sentez

5.1 Özgün Bir iletişim Muhtevası Oluşturma

5.2 Bir Plan veya işlemler Takımı Önerisi

Oluşturma

5.3 Soyut ilişkiler Takımı Geliştirme

6.0 Değerlendirme

6.1 İç kanıtlar bakımından yargılama

6.2 Dış kanıtlar bakımından yargılama

Bilişsel Alan Taksonomisi

- Yenilenen taksonomi, bilgi ve bilişsel süreçlerden oluşan iki boyutlu bir sistemdir.
- Bilgi boyutu, orijinal taksonomideki bilgi kategorisinin alt kategorilerine, bilişsel süreç boyutu ise orijinal taksonomideki altı temel kategoriye benzemektedir.

Bilişsel Alan Taksonomisi

- Ancak bu kategorilerde bazı değişiklikler yapılmıştır. Bilgi boyutuna biliş ötesi bilgi kategorisi eklenmiştir.
- Bilişsel süreç boyutunda ise, bilgi kategorisi hatırlama, kavrama kategorisi anlama adını almıştır.
- Sentez kategorisi ise yaratma adını alarak değerlendirme ile yer değiştirmiştir.

Yenilenen Taksonomi'nin Bilişsel Süreç Boyutu'nun Yapısı

- **Hatırlama**

Hatırlama uzun süreli bellekten ilgili bilgiyi almaktır.

- **Tanıma**: Öğrenciye verilen bilgi ile öğrencinin uzun süreli hafızasındaki bilginin birbiri ile tutarlı olmasıdır.

- **Anımsama/Hatırlama**: Öğrencinin uzun süreli bellekten ilgili bilgiyi almasıdır.

Hatırlama

- ***Tanıma:***
- *Osmanlı devletindeki önemli olayların tarihlerini tanıma.*

- ***Anımsama/Hatırlama:***
- *Osmanlı devletindeki önemli olayların tarihlerini tanıma.*

Örnek

- Ölçme kavramını tanımlayınız.

Kaynak

- Anderson, L. W. & Krathwohl, D.R. (2010). *Öğrenme Öğretim ve Değerlendirme İle İlgili Bir Sınıflama*, (Çev. Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Pegem Akademi.